

Tummas Arabo, lögtingsmaður:

Ein rímuliga skilagóð havnaætlan

Undir samgongusamráðingunum fyrri göðum 3 árum síðani varð avgjört at havnaætlanin skuldi skjótast út, tí mett varð, at tað var rætt, at tað almenna royndi at halda aftur við lögum í samfelagnum, tí longu tá var fryktandi fyrri at virksemd kundi gerast alt ov stórt.

Hetta var ein rætt avgjörð.

At virksemd so aftaná kortini gjørdist alt ov stórt, er ikki landstýrinum fyrri at takka, men heldur privatum byggi-virksemi og partvis teimum stóru kommununum, serliga Tórshavnar kommunu og kanska eisini Klaksvíkar kommunu, sum hava eitt ávíst lyndi til at uppføra seg sum ein statur í statinum. Tey stýringssamböðini hava vit ikki, soleiðis at vit kundu gjørt nakað veruligt við tað.

Men aftur til havnaætlanina.

Fyrri göðum 3 árum síð-

ani var eisini avrætt, at hóast havnaætlanin skuldi útsetast, so skuldi vit í hesum valskeiðinum leggja eina óygga havnaætlan fram. Her er hon so.

Tað er soleiðis við eini slíkari ætlan, at tað kann altíð diskuteraast um upphæddir, hvør hevur fingið meira, hvør hevur fingið minni. Soleiðis vil tað nú altíð vera.

Vit mugu tó gera okkum greitt, at inntjeningin hjá kommununum í hesum skeiðinum, ið vit nú eru í, er vaksan munandi,

so tann fíggjarliga orkan hjá kommununum er nakað væl størri enn hon var fyrri 3½ ári síðani. Hetta kann sigast at vera gott, sjálvt um ein kundi ynskt, at vøksturin var javnari runt landið.

Gott er at Hósvík og Hvalvík fyrri fyrstu ferð eru við í havnaætlanini.

Tað, sum er ógvuliga positivt í hesi havnaætlan og er í tráð við ógvuliga grundleggjandi sjónarmið hjá javnaðarflokkinum er, at stuðlin til havnabygging nú ikki longur verður veittur við einum stórum prosenttali til allar kommunur í landinum.

Fyrri fyrstu ferð verður nú farið í holt við at geva stuðning og hava eitt lutfall millum tær ymsu bygdirnar, alt eftir tørv, soleiðis at tey pláss, ið eru ringast fyrri, fáa 70% av teimum upphæddum, ið søkt er um, meðan tær, sum eru best fyrri, fáa 55%.

Her kunnu sjálvandi sigast at vera ymskir skeivleikar í, men hetta er kortini ein byrjan tann rætta vegin, tí tað er heilt greitt, at tað eru bygðasamfeleg, ið ikki eru so kapitalsterk, hvørs livilíkindi eru ógvuliga tætt tengd at møguleikum at arbeiða á ella við eitt havnareki, og ógvuliga tætt tengd at møguleikum at hava síni vinnutól, tað verði seg bátar ella skip, á staðnum.

Hugsar ein nú longur fram, eiga vit møguleika

at útbyggja henda mátan at geva stuðning uppá til havnir, við at geva tað sum stuðningslán uppá somu treytir, sum fiskivinnan fær tey, soleiðis at peningurin, har inntjeningin blívur góð við eini havnarbygging og har havnin kemur at vinna nógvan pening uppá tað, skulu gjaldast aftur í ein grunn, sum so aftur kann koma teimum veikastu økinum til goðar. Eg veit, at hetta er ikki nokur løtt uppgáva, men tað skal og má kunna finnast ein lykil, soleiðis at tann peningur, vit lata til væl-útbyggja havnir, skal koma aftur og koma teimum havnum til goðar, sum ikki eru so væl fyrri og har tað er livsneyðugt at hava eina havn sum arbeiðs-pláss.

Eg veit eisini í hesum sambandi, at landsstýrið hevur arbeitt við at fáa, um eg so má siga, klassifiserað ávisar havnir sum trafikkhavnir, men hetta hevur ikki í fyrstu atlogu eydnast.

Eg vil heita á landsstýrið um at halda fram við royndunum at fáa eina klassifisering av havnum, soleiðis at vit fáa bytt tær upp í trafikkhavnir og aðræð arbeiðshavnir.

Heilt givið er, at tað kann ikki vera soleiðis, at vit í hesum landi skulu útbyggja hverja einastu havn soleiðis, at hon kann taka ímóti stórum modernum farmaflutnings-

skipum ella við øðrum orðum at seta ro-ro pall á hvønn tanga. Tað ber ikki til, og eg eri eisini sannførdur um, at tað flutningsmynstrið, vit siggja í dag við linjufartinum til Europa, tað fer at broytast. Tað fer at broytast so, at eindirnar, sum sigla inn á meginlandið verða færri, hóast frekvensurin verður tann sami.

Royndirnar við Lítartindi vistu, at hetta kann lata seg gera, at vera í Føroyum eina ferð um vikuna við einum skipi, har skipafelegini í dag hava hver síni tvey skip.

Eftir teimum upplýsingum, sum vit nú fáa, so hevur Fiskasalan knappliga funnið út av, at nú skal goðskast.

Nú ber til at goðska í Føroyum. Tað hava vit annars ikki hoyrt nóg um fyrr. Hetta ferir við sær, at mongdirnar, sum verða avskipaðar, verða nógvar í tali, og smær nógdir í senn. Hetta ferir so aftur við sær, at avskipingarnøgdirnar runt landið mugu savnast saman og skipast til ávisar havnir, sum so verða trafikeraðar t.d. eina ferð um vikuna.

Hin trupulleikin við goðsi, sum verður lagt upp og har hesar trafikkhavnir fáa órimiligan ágoða av tí vøru, sum kemur upp á land, hann er lættur at loysa, hann kunnu vit loysa gjøgnum vørgjaldsskipanina, soleiðis at helvtin av vøru-

gjaldinum skal fara til ta havnina, ella tað staðið, sum goðsið endaliga er ætlað til.

Í dag fáa summar havnir eina heilt, heilt órimiliga inntjening av allari tí vøru, sum kemur upp á land, og sum verður flutt til onnur stöð í landinum, og líkist hetta púra ongum.

Sjálvt um vit ikki kunnu semjast um trafikkhavnirnar enn, so vildi eg mælt til, at vørgjaldsskipanin varð eftirhugd, soleiðis at tær havnir, ið fáa goðs, sum verður uppskipað aðrastaðni, skulu hava helvtina av tí vørgjaldi, sum vøran letur, tí vit mugu minnst til, at havnin, har skipið kemur, fær havnargjald av skipinum.

Samanumtikið sær hendan havnaætlan rímliga skilagóð út. Vit eru á rættari leið og skulu bert fara enn longur og fáa útbygt tey økini, sum veruliga trongja til og hava havnir fyrri neyðini.

Kendur gjáarmaður 75 ár

Sunnudagin 10/4 fylti Jógvan Sofus Ferjá við Gjógv 75 ár. Foreldur hansara vóru Jóhann Joensen í Blásastovu við Gjógv og Jørgina, fødd Mørkøre ættað úr Skúlanum á Eiði.

Sum 15 ára gamal fór Jógvan Sofus til skips. Fyrsti túrin var við Suðuroynni, sum Jóhann í Djónastovu á Eiði ferdi. Og hetta var byrjanin til eitt langt livsskeið á sjónum. Í 50 ár hevur Jógvan Sofus balst umborð á skipi. Hann hevur upplivað tær stóru broytingar, okkara flota hava verið fyrri frá deyðsiglara til nýmótans skip. Hann hevur roynt flestu veiðihættir, feroyingar kenna, og hann hevur siglt við frægastu færum, samtiðin kendi. Vit kunnu nevna Støllu Mariu, sum tá í tíðini var størsta skonnart í

Føroyum, og Jóannes Pæterson.

Fleiri ár arbeiddi hann eisini í Føroyingahavnini.

Jógvan Sofus giftist í 1937 við Kristinu Sofu frá Gjógv. Tey eiga fimm børn, fyra dætur og ein son.

Tað er so nóg ein kann siga um tann frægerðarmann, sum Jógvan Sofus er.

Hann hevur altíð verið lættlyntur maður og hevur við sínum sjáldsomu gávum at vera skemtingarsamur kunnað skapað hugna og gott lag hvar enn hann er komin.

Jógvan Sofus sigldi tey síðstu árin, áðrenn hann legðist á land, við strandferðsluskipinum Dúgvuni. Har kom hann í samband við nógva fólk, og tað munnu vera mong, ið minnst henda hugnaliga og prátingarsama

mannin, sum altíð var til reiðar við eini hjálpanði hond. Ofta kundu ferðafólk spyrja hann hvussu siglingarlíkindini vóru, og eitt er vist: tá spurdu tey tann rætta mannin, tí fáur man vera so vitandi um hesi viðurskifti sum Jógvan Sofus. Sum dæmi kann eg nevna, at fyrri nökrum árum síðani skrivaði Fróðskaparsetrið út kapping við heitinum Gomul Føroysk Vøðurmerki. Til hesa kapping skuldi greiðast frá, hvat teir gomlu, og ein sjálvur nýtti at meta seg eftir, tá vitast skuldi um hvussu veðrið fór at verða. Fyrstu virðislon í hesi kapping vann Jógvan Sofus.

Hóast maðurin nú er vorðin 75 ár er hann framvegis fermur og lættur á fótum, sum ein annar unglingi. Hugin til sjógvn hev-

ur hann ongantið mist, og tá farið er um krossmessu flotar hann aftur stásiliga og væl-hildna bát sin Norðhavið. Miðamaður er Jógvan Sofus, og er veðrið til vildar, plagar hann at halda avstað út á tað hav, sum hann kennir so væl. Eisini gongur hann á fjall bæði á vøri og heysti, og tað munnu ikki vera so nógvir aðrir á hansara aldri, ið gera tað.

Tað er so nóg annað, ein kundi fortalt um Jógvan Sofus, men tað verður at leggja hesuferð. Heilsan er góð og maðurin er raskur, so onki skuldi verið til hindurs fyrri, at hann fær mong góð ár framvirk.

Til endans vil eg ynskja føðingardagsbarninum hjartaliga tilukku við degnum.

Abbasonur.

